

نگاه

اکبر شوکت

عضو هیات‌ام‌نای سازمان
تامین اجتماعی

الزامات حضور شستا
در بازار بورس

طبق مصوبه‌ی شورای عالی بورس، شرکت‌هایی که سهام خود را در بورس اوراق بهادار عرضه می‌کنند، باید ۸۰ درصد از عایدی خود را مجدد در این بازار سرمایه‌گذاری کنند. با توجه به اینکه شرکت سرمایه‌گذاری سازمان تامین اجتماعی (شستا) به تازگی ۱۰ درصد دیگر از سهام خود را وارد بازار بورس کرده، قاعده بورس برای حفاظت از سرمایه‌های بیمه‌شدگان این نهاد عمومی غیرانتفاعی فرصت عالی است. ورود به بورس برای شستا می‌تواند اتفاق خجسته‌ای باشد و شفافیت مدنظر آقای شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی را محقق کند، اما پیش‌نیاز شفافیت سرمایه‌گذاری مجدد در بورس و خرید سهام ارزشمند سایر شرکت‌هاست. اساساً بازار بورس ابزاری برای جمع‌آوری نقدینگی است و مشارکت شستاد در این زمینه می‌تواند منشاء خیری برای بیمه‌شدگان سازمان تامین اجتماعی باشد اما نباید از یاد ببریم که سازمان تامین اجتماعی نیازمند سرمایه‌گذاری جدید در سهام شرکت‌های معدنی و فلزی است که این روزها در بورس خوش می‌درخشند. این نگرانی وجود دارد که سازمان به سبب تامین مصارف و تعهدات کوتاه‌مدت و بلندمدت خود، از روی ناچاری عایدی‌اش از شستا را صرف هزینه‌های جاری کند. از این جهت، توصیه من به دولت این است که با پرداخت سهم ۳ درصدی‌اش از حق بیمه‌ها، به سازمان تامین اجتماعی کمک کند. اینگونه این نهاد عمومی غیردولتی ناچار به خرج کردن شستا در بخش جاری نمی‌شود و می‌تواند منابع پایداری را در اختیار داشته باشد؛ به‌ویژه در این زمان که تالار شیشه‌ای بازار بورس، روزهای درخشانی را می‌گذراند و سرمایه‌گذاران را خوشنود کرده است. از آنجا که سازمان تامین اجتماعی می‌تواند ۲۰ درصد عایدی‌اش از بازار بورس را از آن خارج کند، توصیه می‌کنم که آن را یا صرف افزایش سرمایه شرکت‌های خود کند و یا اینکه در صنایع سودده مانند پالایشگاه‌ها، پتروشیمی‌ها، معادن و فولاد سرمایه‌گذاری کند. اگر قاعده ۲۰-۸۰ را رعایت کنیم تا مدت‌ها خیال‌مان در باره سودآوری فعالیت‌های اقصادی راحت است؛ ضمن اینکه خروج از بنگاهداری به صرفه می‌شود. در غیر این صورت بورس برای شستا فایده‌ای نخواهد داشت. در کل باید توجه داشته باشیم که شستا، بانک نیست که هر گاه نیاز به پول نقد داشتیم، یک تکه از آن را وارد بورس کنیم. حالا که شستا به مرزهای شفافیت پا گذاشته و به گفته آقای شریعتمداری در برج شیشه‌ای قرار گرفته است، باید اعتبار خود را در بازار بورس حفظ کند و تنها منابع حاصل از سرمایه‌گذاری عواید آن صرف پرداخت مستمری بازنشستگان و دیگر امور شود. جدا از این مورد، شرکت سرمایه‌گذاری سازمان تامین اجتماعی به نگین بورس تبدیل شده است.

ادامه در صفحه ۶

نماینده تبریز مطرح کرد،

زنان کارگر در قبال نمایندگان مجلس مطالبه‌گر باشند

زنان کارگر و بازنشسته نمایندگان خود را به مجلس بفرستند و نسبت به آنچه حق‌شان است مطالبه‌گر باشند. این جمله را زهرا ساعی، نماینده مجلس می‌گوید و ادامه می‌دهد: «زنان شاغل به‌ویژه سرپرست‌های خانوار بسیار تلاش می‌کنند که همراه با اداره زندگی به خانواده نیز برسند و این اقدام بسیار ارزشمند است و ما باید تا جایی که ممکن است

مشکلات را از پیش پای آنها برداریم». ساعی از جمله طرح‌هایی که برای کاهش مشکلات زنان سرپرست خانوار شاغل توسط فراکسیون زنان مجلس انجام شده است را طرح ویژه‌نامه توانمند ساختن زنان سرپرست خانوار عنوان کرد و افزود: در این طرح ما دستگاه‌های متولی را متقاعد کردیم تا دوره‌های مهارت‌آموزی را برای زنان سرپرست خانوار با کمترین هزینه راه‌اندازی

کنند تا این زنان امکان درآمدزایی داشته باشند. خواست ما این است که با توجه به شرایط جسمی و بار مسئولیت بالای زنان یا ۲۰ سال کار بازنشسته شوند اما به دلایل متعددی از جمله نبود اعتبار این طرح به‌رغم اینکه در مجلس رای آورد، در شورای نگهبان رد شد.

کارگران و بورس

چرا عرضه سهام شستا برای مزدبگیران اهمیت دارد؟

گزارش

عرضه ۱۰ درصد از سهام شستا در بورس، نه تنها رخدادی مهم در حیات سازمان تامین اجتماعی، بلکه اتفاقی حائز اهمیت برای بورس تهران نیز محسوب می‌شود و هیجان و رشدی قابل توجه را در ابتدای سال ۹۹ برای بورس به همراه داشت. پیامدهای این اقدام برای سازمان تامین اجتماعی و به طور کلی، نظام اقتصادی کشور چه خواهد بود؟ با گذشت بیش از یک سال از حضور محمد شریعتمداری در عرصه مدیریت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مساله شفاف‌سازی که از جمله مهمترین وعده‌های وی در آغاز حضور در این وزارتخانه بود، با عرضه اولیه ۱۰ درصد سهام شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی - که به‌قولی بزرگ‌ترین شرکت بخش عمومی کشور است - در بورس اوراق بهادار تهران، نمودی عینی‌تر به خود گرفته است. عرضه اولیه ۱۰ درصد از سهام شستاد بیست‌وهفتم فروردین ماه سال جاری، رشد ۸/۱۲ درصدی معادل ۴۸ هزار و ۵۰۸ واحد و ثبت بازدهی خیره‌کننده بیش از ۸ درصد، رونقی چشمگیر را برای بازار بورس تهران در هفته پایانی فروردین به همراه داشت. فارغ از ارزیابی نتایج عرضه شستا در بورس و عایدات و نکات مثبت آن برای صاحبان اصلی سرمایه‌های این سازمان اقتصادی عریض و طویل (کارگران و بازنشستگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی)، که هنوز زود به نظر می‌رسد، عرضه سهام شرکت‌های بزرگ در بورس، یکی از امکان‌های پایش شفافیت عملکرد و دارایی بنگاه‌های اقتصادی در ایران است، کشوری که همچنان موضوع شفاف‌سازی مبادلات و نهادهای اقتصادی در آن شعار و دغدغه‌ای مهم چه برای مقامات و چه برای فعالان اقتصادی است.

حال در ایمن میان، با عنایت به مشکلات اقتصادی که شستا از سال‌ها قبل به آنها دچار بوده و تعارض‌هایی که بین کارگران از یک‌سو و مدیران دولت‌بنیاد از سوی دیگر بر سر شیوه اداره منابع و مصارف آن از سال‌ها قبل وجود داشته، عرضه آن در بورس برای برخی از صاحب‌نظران و مدیران دولتی و اقتصادی به مثابه کلیدی راهگشا برای حل مشکلات تلنبار شده آن به نظر می‌رسد. برای نمونه، محمدرضا سعیدی (مدیرعامل پتروشیمی جم) طی یک یادداشت برای روزنامه دنیای اقتصاد در همان روز اول عرضه شستا در بازار بورس، با پاسداشت این اقدام تیم تحت مدیریت شریعتمداری در وزارت رفاه، مزایایی را برای آن ذکر کرد که خلاصه آن بدین شرح است:

شفافیت در گزارش‌های شستا، توسعه عمق و عرض بازار سرمایه ایران و جلوگیری از رشد‌های حباب‌گونه، تامین نقدینگی برای سازمان تامین اجتماعی، ارتقای اعتبار و آمار مثبت متنوعی دارد. اکبر ترکان (رئیس هیات‌مدیره شستا) نیز در گفت‌وویی با روزنامه شرق در همان روز عرضه، ارزیابی مثبتی از عرضه سهام شستاد بورس ارائه داد و اظهار داشت: ورود شستا به بورس آینده‌این هلدینگ اقتصادی را تامین می‌کند؛ چرا که مدیران این مجموعه در آینده مجبور هستند بر اساس قواعد بازار سرمایه و قواعدی که بورس بر آنها نظارت دارد، اداره شوند. مضاف بر این، بنابر باور ترکان، از طریق بورسی شدن شستا منابع سازمان تامین اجتماعی برای پرداخت حقوق بازنشستگان تامین می‌شود. وی با یادآور شدن این نکته که سالیانه باید ارقام قابل توجهی در اختیار سازمان تامین اجتماعی قرار داده شود تا این سازمان بتواند حقوق بازنشستگان را پرداخت کند، بر نیاز مبرم سازمان به منابع مالی تأکید می‌ورزد. به گفته وی؛ بخشی از این پول را شستا باید به سهم خود تامین کند که با ورود به بورس این اتفاق خواهد افتاد. از دیگر برکات بورسی شدن رهایی از دست ان قلت‌های خصوصی‌سازی است علاوه بر آنکه با این اقدام شستا ارتقای عمل نیز پیدا خواهد کرد؛ چرا که باید پاسخگوی عملکرد خود در بورس باشد. ورود به بورس یعنی ورود به اتاق شیشه‌ای؛ چرا که همه حتی آن کسی که یک سهم دارد، مشغول تماشا می‌شود شماس و حق دارد تمامی موارد را بررسی کند. بنابراین مدیران شستا به نحوی باید عمل کنند که توانایی پاسخگویی

به سوالات سهامداران را داشته باشند. در این میان اما نگرانی‌ها و دغدغه‌هایی نیز از نحوه عرضه سهام شستا و نحوه مدیریت منابع حاصل از آن در بورس برای برخی از مدیران، کارشناسان و فعالان کارگری وجود دارد. علی حیدری (نایب‌رئیس و عضو هیات‌مدیره سازمان تامین اجتماعی) در یادداشتی تحت عنوان «بورسی شدن شستا، الزام یا انتخاب» که در صفحه سرویس کارگری خبرگزاری کار ایران (ایلنا) منتشر شده، نگرانی خود را از این اقدام این چنین بیان می‌کند: به‌رغم اینکه سازمان تامین اجتماعی یک صندوق مشاع و بین‌نسلی، یک تعاونی فراگیر ملی با ۴۳ میلیون عضو، یک نهاد عمومی غیردولتی و نیایستی مشمول اصل (۴۴) قانون اساسی قلمداد شود بر اساس رویکردهای متخذه از سوی مجلس شورای اسلامی و نیز رویکردهای بخشی از بدنه دولت و حاکمیت، این سازمان رادولتی و یا شبه‌دولتی فرض کرده و به جای بازگرداندن استقلال مالی واداری و شخصیت مستقل حقوقی آن و اعمال سه‌جانبه‌گرایی در ارکان عالی آن و تأکید بر اصول حکمرانی مطلوب و حاکمیت شرکتی، سازمان مزبور را مشمول احکام مربوط به واگذاری تصدیگری و سهام دولتی دانسته‌اند و اینگونه است که می‌توان بورسی شدن «شستا» را یک اجبار و الزام قانونی دانست که یک انتخاب آزادانه؛ چرا که مقاومت بیشتر از این منجر به خارج شدن اختیارات از ید سازمان و اعمال جرمه‌های مالیاتی کمرشکن می‌شد.

علی رفاهی

روزنامه‌نگار

با عرضه شستا
بازار سرمایه
ایران عمق
پیدا می‌کند
و عمق بازار
سرمایه
موجب ثبات
بازار می‌شود.
وقتی بورس،
عمق نداشته
باشد، بی‌ثبات
می‌شود. بازار
وقتی با هجوم
تقاضا، بدون
عرضه، مواجه
باشد بدون
دلیل منطقی،
رشد می‌کند
و در نتیجه با
خطر فروپاشی
مواجه می‌شود

خبر

تامین اجتماعی وضورت
انجام تعهدات دولت

با توجه به اینکه تامین اجتماعی در هر ماه حداقل ۱۲ هزار میلیارد تومان مصارف قطعی دارد، اگر دولت «سنت‌شکنی» کند و امسال ۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی ۲۶۰ هزار میلیارد تومانی خود را پرداخت نماید، این پرداخت فقط معادل چهار ماه هزینه‌های قطعی سازمان است. پس این رقم بسیار حداقلی است و دولت باید بیش از اینها استین بالا بزند؛ نمایندگان مجلس باید دولت را متعهد کنند که علاوه بر پرداخت ۵۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده در قانون بودجه امسال، ۵۰ هزار میلیارد پرداخت نشده در سال ۹۸ را نیز بپردازد. میزان بدهی انباشته دولت به سازمان تامین اجتماعی که یک سازمان ابربیمه‌گر در کشور است و حیات و ممات ۴۳ میلیون نفر از جمعیت کشور شامل کارگران شاغل و بازنشسته و خانواده‌های آنها به سرپا ماندن آن بستگی دارد، از مرزهای «قابل تحمل» عبور کرده است. به گفته کارشناسان و فعالان صنفی بازنشستگان، دولت تا پایان فروردین ماه سال ۹۹ چیزی حدود ۲۶۰ هزار میلیارد تومان به سازمان تامین اجتماعی بدهکار است؛ این بدهی محصول بی‌توجهی تاریخی به انجام تعهدات در قبال بیمه‌شدگان کارگری و قصور از پرداخت حق بیمه کارفرمایی ۲۳ گروه بیمه شده خاص است که براساس قانون، دولت متولی پرداخت حق بیمه کارفرمایی آنهاست. حالا با آمدن کرونا و ویروس، بحران منابع- مصارف سازمان تامین اجتماعی که پیش از این وجود داشته و در سال ۹۷ با به زیر ۵ رسیدن ضریب پشتیبانی، به نقطه اوج خود رسید، عمیق‌تر هم خواهد شد. آیا برای ۶۶۷ هزار مشمول بیمه بیکاری کرونا که در سامانه بیمه بیکاری ثبت‌نام کرده‌اند، اعتباری خاص از خزانه دولت اختصاص داده خواهد شد یا این مشمولان نیز به روال گذشته، باری بر دوش تامین اجتماعی خواهند بود و سازمان باید از محل منابع محدود خود، به اینها مقرری بیکاری بپردازد؟! سیزدهم اردیبهشت‌ماه، مدیرکل حمایت از مشاغل و بیمه بیکاری وزارت تعاون اعلام کرد تاکنون مبلغی برای این منظور تخصیص پیدا نکرده و اعتبار مدنظر باید از سازمان برنامه و بودجه به سازمان تامین اجتماعی ابلاغ تا به مشمولان مقرری بیمه بیکاری پرداخت شود. در این شرایط، اگر دولت «بازهم» به تعهدات خود در قبال سازمان تامین اجتماعی عمل نکند، معادلات به کدام سمت خواهد رفت؛ به گفته علی‌اکبر عیوضی (عضو کانون بازنشستگان تامین اجتماعی شهر تهران) اگر دو سال دیگر، فقط دو سال دیگر اوضاع به همین منوال پیش برود، نه‌از‌تاک نشان خواهد ماند و نه‌از‌تاک نشان!

